

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Λογοτεχνία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Modern Greek Literature
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 090.1
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	10198
<u>Διδάσκουσα:</u>	Ρούσσου Μαίρη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα σημαντικότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, από τις απαρχές μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

Στην εισαγωγή εξετάζονται οι νεότερες τάσεις για την αποσαφήνιση του όρου «λογοτεχνία», ενώ παράλληλα γίνεται σύντομη επισκόπηση των επικρατέστερων απόψεων για τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Στη συνέχεια εξετάζονται αποσπάσματα πεζών και ποιητικών κειμένων από τον 12^ο μέχρι τον 19^ο αιώνα, με έμφαση σε εκείνα τα έργα που θεωρούνται σταθμοί στην εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας, όπως για παράδειγμα ο *Απόκοπος*, τα *Κυπριακά Ερωτικά ποιήματα*, τα κυριότερα έργα της κρητικής λογοτεχνίας της ακμής, κείμενα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, το έργο του Δ. Σολωμού, οι *Ωδές* του Α. Κάλβου.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Λογοτεχνία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Modern Greek Literature
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 090.2
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	11078
<u>Διδάσκουσα:</u>	Ρούσσου Μαίρη, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τα σημαντικότερα κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας, από τις απαρχές μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα.

Στην εισαγωγή εξετάζονται οι νεότερες τάσεις για την αποσαφήνιση του όρου «λογοτεχνία», ενώ παράλληλα γίνεται σύντομη επισκόπηση των επικρατέστερων απόψεων για τις απαρχές της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Στη συνέχεια εξετάζονται αποσπάσματα πεζών και ποιητικών κειμένων από τον 12^ο μέχρι τον 19^ο αιώνα, με έμφαση σε εκείνα τα έργα που θεωρούνται σταθμοί στην εξέλιξη της νεοελληνικής λογοτεχνίας, όπως για παράδειγμα ο *Απόκοπος*, τα *Κυπριακά Ερωτικά ποιήματα*, τα κυριότερα έργα της κρητικής λογοτεχνίας της ακμής, κείμενα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, το έργο του Δ. Σολωμού, οι *Ωδές* του Α. Κάλβου.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Byzantine Literature
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 100.1
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	10051
<u>Διδάσκων:</u>	Hinterberger Martin, Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από μια γραμματολογική επισκόπηση, το μάθημα παρουσιάζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της βυζαντινής λογοτεχνίας και την εξέλιξη της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας προς τα νέα ελληνικά, εξοικειώνοντας τους φοιτητές με τη χρήση των σχετικών βοηθημάτων (λεξικά, γραμματικές, εγχειρίδια κ.λπ.). Μελετώνται και μεταφράζονται ποικίλα αποσπάσματα στο πρωτότυπο, ενώ διαβάζονται και ορισμένα κείμενα σε νεοελληνική απόδοση. Τα επιλεγμένα κείμενα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών ειδών και υφολογικών επιπέδων από τον 1ο μέχρι και τον 15ο αιώνα.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λογοτεχνία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Byzantine Literature
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 100.2
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	11286
<u>Διδάσκουσα:</u>	Κωνσταντίνου Σταυρούλα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μέσα από μια γραμματολογική επισκόπηση, το μάθημα παρουσιάζει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της βυζαντινής λογοτεχνίας και την εξέλιξη της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας προς τα ελληνικά, εξοικειώνοντας του φοιτητές με την χρήση των σχετικών βοηθημάτων (λεξικά, γραμματικές, εγχειρίδια κλπ.). Μελετώνται και μεταφράζονται ποικίλα αποσπάσματα στο πρωτότυπο, ενώ διαβάζονται και ορισμένα κείμενα σε νεοελληνική απόδοση. Τα επιλεγόμενα κείμενα καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα λογοτεχνικών ειδών και υφολογικών επίπεδων από τον 1ο μέχρι και τον 15ο αιώνα.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Modern Greek Literature
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 120.1
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	10036
<u>Διδάσκουσα:</u>	Σαμουήλ Αλεξάνδρα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να φέρει σε επαφή τους φοιτητές με θεμελιακά θέματα και περιοχές της φιλολογικής επιστήμης όπως η θεωρία, η κριτική, και η ιστορία της λογοτεχνίας, η συγκριτική γραμματολογία, η νεοελληνική μετρική, και οι εκδόσεις νεοελληνικών κειμένων. Παράλληλα, οι φοιτητές εξοικειώνονται με βασικά έργα αναφοράς, μεθόδους, εργαλεία και πηγές της νεοελληνικής φιλολογίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Modern Greek Literature
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 120.2
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	12020
<u>Διδάσκουσα:</u>	Σαμουήλ Αλεξάνδρα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Σκοπός του μαθήματος είναι να φέρει σε επαφή τους φοιτητές με θεμελιακά θέματα και περιοχές της φιλολογικής επιστήμης όπως η θεωρία, η κριτική, και η ιστορία της λογοτεχνίας, η συγκριτική γραμματολογία, η νεοελληνική μετρική, και οι εκδόσεις νεοελληνικών κειμένων. Παράλληλα, οι φοιτητές εξοικειώνονται με βασικά έργα αναφοράς, μεθόδους, εργαλεία και πηγές της νεοελληνικής φιλολογίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Συγγραφή Ακαδημαϊκού Δοκιμίου
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Academic Writing
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 160.1
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	12021
<u>Διδάσκουσα:</u>	Ρούσσου Μαίρη, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι: α) η εξοικείωση των φοιτητών με τον επιστημονικό λόγο (δομή κειμένου, οργάνωση επιχειρημάτων) β) η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής χρήσης της ελληνικής γλώσσας. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναλύονται διεξοδικά δοκίμια σημαντικών συγγραφέων και οι φοιτητές θα εξασκούνται στη συγγραφή.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Συγγραφή Ακαδημαϊκού Δοκιμίου
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Academic Writing
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 160.2
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	12684
<u>Διδάσκουσα:</u>	Παπαδάκη Ρένα, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στόχος του μαθήματος είναι: α) η εξοικείωση των φοιτητών με τον επιστημονικό λόγο (δομή κειμένου, οργάνωση επιχειρημάτων) β) η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης και της επιστημονικής χρήσης της ελληνικής γλώσσας. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα αναλύονται διεξοδικά δοκίμια σημαντικών συγγραφέων και οι φοιτητές θα εξασκούνται στη συγγραφή.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Ιστορικοί της Άλωσης
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	The Historians of the Fall of Constantinople
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 207
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	13747
<u>Διδάσκουσα:</u>	Γιαννούλη Αντωνία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζει στο έργο τεσσάρων ιστορικών της άλωσης της Κωνσταντινούπολης (29 Μαΐου 1453) και συγκεκριμένα του Λαονίκου Χαλκοκονδύλη, του Γεωργίου Σφραντζή, του Δούκα και του Κριτοβούλου από την Ίμβρο. Μετά από μία γενική εισαγωγή στην εποχή, την προσωπικότητα και το έργο των συγγραφέων, μελετώνται - βάσει αντιπροσωπευτικών αποσπασμάτων - το ιστορικό πλαίσιο, η οργάνωση της ύλης, η εστίαση των ενδιαφερόντων και η οπτική γωνία των συγγραφέων. Η συγκριτική μελέτη και ο σχολιασμός των επιλεγμένων αποσπασμάτων οδηγούν στην επισήμανση ομοιοτήτων ή διαφορών στο χειρισμό του θέματος και αποκαλύπτουν τα ιστοριογραφικά πρότυπα των τεσσάρων συγγραφέων και την αντίληψή τους για την ιστορία και τον τρόπο καταγραφής της.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Βυζαντινά «κάτοπτρα ηγεμόνος»
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	“Mirrors for Princes” in Byzantium
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 215
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	13748
<u>Διδάσκουσα:</u>	Γιαννούλη Αντωνία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο μάθημα εξετάζεται μια ομάδα λογοτεχνικών κειμένων, τα οποία είναι γνωστά ως «κάτοπτρα ηγεμόνος». Οι Βυζαντινοί λόγιοι απευθύνουν παραινήσεις στον νεαρό αυτοκράτορα, προβάλλοντας την αντίληψή τους για την ιδανική εικόνα του ηγεμόνα. Βάσει αντιπροσωπευτικών αποσπασμάτων, θα μελετηθούν οι αρετές που απαρτίζουν την εικόνα αυτή, η ρητορική παράδοση, η σχέση συγγραφέα-αποδέκτη και ο ιδεολογικός ρόλος των εν λόγω κειμένων στην κοινωνική, πολιτική και πνευματική ζωή του Βυζαντίου.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Γραμματεία, Λογοτεχνία και Γλώσσα (1670-1833)
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Modern Greek Literature and Language (1670-1833)
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 248
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	13749
<u>Διδάσκουσα:</u>	Χατζηπαναγιώτη-Sangmeister Ίλια, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ως Διαφωτισμός νοείται το φιλοσοφικό και πολιτικό κίνημα που, με αφετηρία τις θεαματικές ανακαλύψεις της κοπερνίκειας αστρονομίας και της νευτώνειας φυσικής, έστρεψε την ευρωπαϊκή σκέψη προς τη Φύση και τον Άνθρωπο και καθιέρωσε ως εργαλεία της τον ορθό λόγο, την παρατήρηση και το πείραμα. Το κίνημα του Διαφωτισμού συνόδευσε τη μετάβαση από τις απολυταρχικές στις αστικές κοινωνίες και –αναδεικνύοντας τον Άνθρωπο ως υποκείμενο, πιστεύοντας στις ικανότητές του, και διεκδικώντας τα δικαιώματά του– άνοιξε τον δρόμο προς την ευρωπαϊκή νεωτερικότητα. Ο Διαφωτισμός μπορεί να χαρακτηριστεί ως το πρώτο «παγκόσμιο» κίνημα, αφού εντοπίζεται όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά και στην Αμερική.

Ως «Διαφωτισμός» νοείται παράλληλα και η ίδια η εποχή κατά την οποία εμφανίστηκε και κυριάρχησε το κίνημα του Διαφωτισμού, δηλαδή τα χρόνια από το τέλος του 17ου μέχρι τις αρχές του 19ου αιώνα. Αυτός ο ενάμιση σχεδόν αιώνας, περικλείει μια μεγάλη σειρά από πνευματικά και λογοτεχνικά φαινόμενα και ρεύματα, τα οποία σχετίζονται όλα με τον Διαφωτισμό ως κίνημα, είτε επειδή εμπνεύστηκαν και τροφοδοτήθηκαν από αυτόν, είτε επειδή αναπτύχθηκαν αντιστικτικά προς εκείνον, είτε επειδή συμβίωσαν διαλεκτικά μαζί του. Ο Διαφωτισμός ως εποχή περικλείει έτσι τη στροφή προς το υποκείμενο και την ανακάλυψη μιας νέας ευαισθησίας, τη στροφή από τις αρχαίες στις εθνικές γλώσσες, την καθιέρωση του μυθιστορήματος ως λογοτεχνικού είδους, την καλλιέργεια του δράματος, την ανάπτυξη της όπερας και τη διάδοση της επιστολογραφίας και του τύπου, ενώ συγκεντρώνει μέσα στα χρονικά πλαίσιά του μία πληθώρα ενίοτε αντιφατικών μεταξύ τους καλλιτεχνικών και

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

λογοτεχνικών ρευμάτων: το Μπαρόκ, τον Ανακρεοντισμό, Κλασικισμό, τον Αισθαντισμό, το Ροκοκό, τον πρώιμο Ρομαντισμό.

Το μάθημα «Γραμματεία, Λογοτεχνία και Γλώσσα, (1670-1833)» εξετάζει μέσα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού Διαφωτισμού (ως κινήματος και εποχής) μία επιμέρους έκφασή του: τον νεοελληνικό Διαφωτισμό (1700-1821).

Το μάθημα προσφέρει μία γνωστική εποπτεία των χαρακτηριστικών της ελληνικής κοινωνίας στα χρόνια 1700-1821 (οικονομικές και πολιτικές δομές, κοινωνικές ομάδες, ιεραρχίες, νοοτροπίες, εκπαίδευση) και των χαρακτηριστικών του νεοελληνικού Διαφωτισμού ως κινήματος (παράγοντες εμφάνισης, φάσεις, ιδέες και αιτήματα, εκπρόσωποι, υποδοχή και πρόσληψη). Με βάση την παραπάνω εποπτεία το μάθημα εμβαθύνει στα ακόλουθα ζητήματα της νεοελληνικής γραμματείας και λογοτεχνίας: α) δημιουργία μιας λόγιας δημοσιότητας και ανάπτυξη της επιστολογραφίας (Βούλγαρης, Κοραΐς) β) η εμφάνιση του ελληνικού περιοδικού τύπου (*Ο Ταχυδρόμος της Βιέννης, Εφημερίς, Ερμής ο Λόγιος, Μέλισσα, Ελληνικός Τηλέγραφος*), γ) ο προβληματισμός για τη νεοελληνική γλώσσα (Βούλγαρης, Μοισιόδακας, Καταρτζής, Βηλαράς, Κοραΐς, Περδικάρης), δ) η πορεία από την ανωνυμία στην επωνυμία της λογοτεχνικής δημιουργίας, από την προφορικότητα στην εγγραμματοσύνη (φαναριώτικη ποίηση, αυλική ποίηση-Δαπόντες, επτανησιακή (προσολωμική) ποίηση, Χριστόπουλος, Βηλαράς, Σακελλάριος), ε) η ανάπτυξη της λογοτεχνικής μυθοπλαστικής πεζογραφίας (Ν. Μαυροκορδάτος, Ρήγας, Καρατζάς-Ψαλίδας), στ) το ενδιαφέρον για το θέατρο (θρησκευτικό δράμα, φαναριώτικες δραματικές σάτιρες, Μεταστάσιο και Γκολντόνι), ζ) γραμματεία και λογοτεχνία της Επανάστασης (Ρήγας, Κοραΐς, *Ελληνική Νομαρχία*), η) η γυναικεία δημιουργία (Μητιώ Σακελλαρίου, Ευανθία Καΐρη).

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Μετα-αποικιακή Θεωρία & Λογοτεχνία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Post-colonial Theory and Literature
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 295
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	13750
<u>Διδάσκων:</u>	Πουργούρης Μαρίνος, Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση του φοιτητή με τη μετα-αποικιακή θεωρία και την εφαρμογή της, ως ερμηνευτικό εργαλείο, στη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων. Πιο συγκεκριμένα, θα επιχειρήσουμε την αποσαφήνιση της σχέσης μεταξύ αποικιοκράτη και αποικιοκρατούμενου μέσα από το πρίσμα σημαντικών σύγχρονων θεωριών όπως αυτές των Edward Said, Franz Fanon, Rey Chow, Gayatri Spivak, Homi Bhabha, Partha Chatterjee κ.α. Θα μελετήσουμε επίσης έννοιες που συνδέονται άμεσα με την μετα-αποικιακή θεώρηση όπως ο εθνικισμός, η παγκοσμιοποίηση, η πολυπολιτισμικότητα, ο κοσμοπολιτισμός, ο οριενταλισμός, ο ιμπεριαλισμός, η νεοαποικιοκρατία κ.ο.κ. Τέλος θα εξετάσουμε λογοτεχνικά κείμενα τα οποία αφορούν στην περίπτωση της αποικιοκρατικής περιόδου στην Κύπρο όπως τα *Πικρολέμονα* του Lawrence Durrell, οι *Κλειστές πόρτες* του Κώστα Μόντη και το *Εν μέρει Ελληνίζων* του Μιλτιάδη Χατζόπουλου.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Η Ποίηση στα Τέλη του 19 ^{ου} αιώνα
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Poetry at the end of the 19th century
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 332
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	13844
<u>Διδάσκων:</u>	Βουτουρής Παντελής, Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στην ποίηση από το 1886 και εξής δεσπόζει ο Κ. Παλαμάς. Λίγο αργότερα θα ακολουθήσει ο άλλος μείζων ποιητής, συνομήλικος περίπου του Παλαμά, ο Κ.Π. Καβάφης. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστεί αφενός το πρώιμο έργο των δύο συγκεκριμένων ποιητών και αφετέρου παράλληλα ζητήματα και επιμέρους κεφάλαια της πνευματικής ζωής κατά την τελευταία δεκαετία του αιώνα: τα αισθητικά ρεύματα (παρνασσισμός, συμβολισμός, αισθητισμός), τα περιοδικά *Τέχνη* και *Διώνυσος*, η εισβολή στην Ελλάδα του Φρειδερίκου Νίτσε, η «πρώτη μεταπαλαμική γενιά», κ.ά.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Υπερρεαλισμός
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Surrealism
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 365
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	13751
<u>Διδάσκων:</u>	Βουτουρής Παντελής, Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Αντικείμενο του μαθήματος είναι το κίνημα του Υπερρεαλισμού, το σημαντικότερο μοντερνιστικό κίνημα, το οποίο ξεκινά από τη Γαλλία στα 1924 με τα Μανιφέστα του Αντρέ Μπρετόν και διαδίδεται σε όλο τον κόσμο. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα εξεταστεί η ιστορία του ευρωπαϊκού σουρρεαλισμού και θα γίνει αναφορά στις ιδέες του, στα έργα και στους εκπροσώπους του (στη λογοτεχνία, στη ζωγραφική, και στον κινηματογράφο). Ακολούθως θα εξεταστεί η τύχη του σουρρεαλισμού στην Ελλάδα. Ειδικότερα θα γίνει αναφορά στο έργο των πρώτων, αλλά και των μεταπολεμικών σουρρεαλιστών· δηλαδή – αντιστοίχως– των Α. Εμπειρικού, Ν. Εγγονόπουλου, Ν. Κάλας, Οδ. Ελύτη και Μίλτου Σαχτούρη, Έκτορα Κακναβάτου.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στην ποίηση και την ποιητική του Κ. Π. Καβάφη
<u>Αγγλικός τίτλος:</u>	Introduction to Poetry and Poetics of C. P. Cavafy
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 368
<u>Π.Μ.:</u>	5
<u>Μ.Α.Μ.:</u>	13854
<u>Διδάσκων:</u>	Πιερής Μιχάλης, Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα, και πέρα από τα γενικά εισαγωγικά (επί θεμάτων μεθοδολογίας, βιο-εργογραφίας, βιβλιογραφίας και εκδοτικής πράξης), επικεντρώνεται σε ζητήματα που αφορούν στη διαμόρφωση και την εξέλιξη της θεματικής και της ποιητικής του Καβάφη στη βάση της εξέτασης ορισμένων κρίσιμων ζητημάτων, όπως:

1. «Εν μέρει και εν μέρει»: Η διαλεκτική προοπτική. Μοντερνισμός, κοσμοπολιτισμός, διαπολιτισμικές προσμίξεις. Πορεία προς τη «σύνθεση». Ζητήματα οργανικής συνύπαρξης αντιθέτων στοιχείων σε επίπεδο γλωσσικής, κοινωνικής, ερωτικής, θρησκευτικής, πολιτικής και κοσμοθεωρητικής αντίληψης. Πολυπολιτισμός, διερωτικές σχέσεις: η έννοια του «κράματος». Το «τεχνητό», το «οραματικό», το «πλασματικό», το «μικτό», το «νόθο», versus στο «φυσικό», το «πραγματικό», το «αληθινό», το «καθαρό», το «νόμιμο». Το «κεντρικό», versus στο «περιφερειακό»· το «εθνικό», versus στο «φυλετικό».
2. «Ερως και εξουσία»: Χρόνος, διάρκεια, ηλικία. Προς ίσες και ισότιμες σχέσεις (η ερωτική δικαιοσύνη ως μεταφορά της οικονομικής και κοινωνικής δικαιοσύνης). Η πρόσληψη της ετερότητας. Το θέμα του «άλλου», και οι διαμεσολαβημένες επιθυμίες. Η ποιητική τέχνη ως ειδική λειτουργία της μνήμης ή ως ηθικός κώδικας κοινωνικής, πολιτικής και καλλιτεχνικής συμπεριφοράς.
3. Η ποιητική της κίνησης, των μεταβάσεων και του μεταιχμίου.
4. Η επενέργεια της καθαφικής ποίησης. Σύγχρονη ελληνική και διεθνής πρόσληψη: Forster, Eliot, Brecht, Yourcenar, Ungaretti, Auden, Brodsky, – Σεφέρης, Εγγονόπουλος, Ρίτσος, Μόντης, Σινόπουλος, Αναγνωστάκης, Αλεξάνδρου, κ.ά.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Αφηγήσεις Θαυμάτων
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Miracle Narratives
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 404
Π.Μ.:	9
MAM:	13752
<u>Διδάσκουσα:</u>	Κωνσταντίνου Σταυρούλα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Βυζαντινής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Μια από τις σημαντικότερες αγιολογικές αφηγήσεις που καλλιεργήθηκαν στο Βυζάντιο είναι το θαύμα, μια σχετικά σύντομη ιστορία που αφηγείται τη θαυματουργή πράξη ενός αγίου ή ενός ζεύγος αγίων. Μέσα στο πλαίσιο αυτού του σεμιναρίου θα εξετάσουμε διάφορες αφηγήσεις θαυμάτων, κυρίως μέσα από συλλογές που συντάχθηκαν σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Θα μας απασχολήσουν κυρίως ειδολογικά και αφηγηματολογικά ζητήματα, καθώς επίσης και θέματα όπως η αναπαράσταση του άρρωστου σώματος, το γκροτέσκο και το φανταστικό.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Νεοελληνική Γραμματεία
<u>Αγγλικός τίτλος:</u>	Modern Greek Literature: A Reader
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 435
<u>Π.Μ.:</u>	8
<u>Μ.Α.Μ.:</u>	10701
<u>Διδάσκουσα:</u>	Αθανασοπούλου Αφροδίτη, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα προσφέρει μια εποπτική εικόνα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις απαρχές της έως σήμερα. Η επισκόπηση γίνεται μέσα από την εκ του σύνεγγυς μελέτη ενός corpus κειμένων αναφοράς, ποιητικών και πεζογραφικών, ανά περιόδους και κινήματα, με στόχο οι επί πτυχίω φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος ΒΝΕΣ να κατέχουν με γραμματολογική επάρκεια το κύριο αντικείμενο των σπουδών τους στη Νεοελληνική Φιλολογία.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Έμμετρα δράματα του ελλ. Ρομαντισμού
<u>Αγγλικός τίτλος:</u>	Greek Romantic epic-dramatic poems
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 442
Π.Μ.:	9
ΜΑΜ:	13753
<u>Διδάσκουσα:</u>	Αθανασοπούλου Αφροδίτη, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Στο σεμινάριο θα εξεταστούν έμμετρα ηρωικά δράματα του ελληνικού ρομαντισμού, προερχόμενα τόσο από την Αθηναϊκή όσο και από την Επτανησιακή Σχολή. Πιο συγκεκριμένα θα εξεταστούν τα ακόλουθα αντιπροσωπευτικά έργα αυτής της παραγωγής: Σολωμού *Ελεύθεροι Πολιορκημένοι*, Μαρκορά *Όρκος*, Βαλαωρίτη *Αθανάσης Διάκος*, Παν. Σούτσου *Ευθ. Βλαχάβας*, Α.Ρ. Ραγκαβή *Φροσύνη*, Αχ. Παράσχου *Επιτορκία* κ.ά. Η έμφαση θα δοθεί τόσο στη μορφή όσο και στο περιεχόμενο. Θα διερευνηθεί η δομή, η γλώσσα, η στιχουργία, καθώς και τα ιστορικά συμφραζόμενα παραγωγής των έργων αυτών. Στόχος είναι να διερευνηθεί το είδος των «ρομαντικών δραμάτων» τόσο από την άποψη του αξιακού (ιδεολογικού) περιεχομένου τους όσο και από αισθητική άποψη.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Βυζαντινός Αυτοβιογραφικός Λόγος
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Byzantine Autobiographical Discourse
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 525
<u>Π.Μ.:</u>	9
<u>Μ.Α.Μ.:</u>	13754
<u>Διδάσκων:</u>	Hinterberger Martin, Καθηγητής Βυζαντινής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Εξετάζονται οι διαφορετικοί τρόποι αυτοαναπαράστασης σε λογοτεχνικά και μη-λογοτεχνικά κείμενα. Οι τρόποι αυτοί συνδέονται στενά με συγκεκριμένες βυζαντινές νοοτροπίες και τις δυνατότητες αντίληψης του Εαυτού. Για την κατανόηση του βυζαντινού αυτοβιογραφικού λόγου απαραίτητη είναι και η αναζήτηση των σημερινών συμβάσεων στις οποίες υπόκειται η διαμόρφωση του αυτοειδώλου.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εκδοτική θεωρία και πράξη των πρώιμων νεοελληνικών κειμένων
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Theory and practice of editing early modern Greek texts
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 641 (Μεταπτυχιακό σεμινάριο)
Π.Μ.:	13
MAM:	13755
<u>Διδάσκουσα:</u>	Παπαδάκη Ρένα, Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα κείμενα της πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας κατά κανόνα δε σώζονται σε αυτόγραφα των συγγραφέων ή σε εκδόσεις που έχουν επιμεληθεί οι ίδιοι. Οι χειρόγραφοι ή και έντυποι μάρτυρες της κειμενικής τους παράδοσης πολύ συχνά περιέχουν γραφές που οφείλονται σε ακούσιες ή εκούσιες επεμβάσεις των προσώπων που φρόντισαν για την αναπαραγωγή τους (κωδικογράφων, τυπογράφων, επιμελητών εκδόσεων κ.ά.). Για την αποκατάσταση ενός κειμένου, έτσι ώστε να συμφωνεί με την αρχική βούληση του συγγραφέα του, ο σύγχρονος κριτικός εκδότης θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσει τους κειμενικούς μάρτυρες και να εξετάσει τις σχέσεις μεταξύ τους. Θα μπορέσει έτσι να αναλύσει διεξοδικά την δομή και τη γλώσσα του κειμένου αυτού, αλλά και το ύφος και την ποιητική του. Σκοπός του σεμιναρίου είναι να εξοικειωθούν οι φοιτητές με τις μεθόδους που εφαρμόζονται για την κριτική αποκατάσταση των έργων της πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας. Παράλληλα θα καλλιεργήσουν τις γνώσεις τους στους βοηθητικούς κλάδους της κωδικολογίας, της παλαιογραφίας, της αναλυτικής βιβλιογραφίας και της βιβλιολογίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Η Αποικιοκρατική Σκέψη: Λογοτεχνία, Θεωρία, Ταξιδιωτικά Κείμενα
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	The Colonial Mind: Literature, Theory, Travel Writing
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	BNE 681
Π.Μ.:	13
Μ.Α.Μ.:	13756
<u>Διδάσκων:</u>	Πουργούρης Μαρίνος, Επίκουρος Καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο εξετάζει την αποικιοκρατική σκέψη, όπως διαμορφώθηκε κυρίως κατά τον 19ο αιώνα, τόσο σε σχέση με την Κύπρο, όσο και με την Ελλάδα. Εστιάζει στις οριενταλιστικές / αποικιοκρατικές αντιλήψεις που χαρακτηρίζουν πολλές φορές τη σχέση των δυτικών διανοουμένων με τον ελληνικό χώρο, όπως διαμορφώθηκαν από τα μέσα του 19ου αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ου. Σημαντικό σταθμό σε αυτή την διαμόρφωση αποτελεί η κατοχή της Κύπρου από την Μεγάλη Βρετανία το 1878. Συνεπώς, θα εξεταστούν, μεταξύ άλλων, τα πρώτα χρόνια της αγγλοκρατίας μέσα από κείμενα τα οποία υποδεικνύουν το φαντασιακό αποικιοκρατικό υπόβαθρο, το οποίο περιγράφει την επαφή των Άγγλων με την Κύπρο και τους ανθρώπους της. Το πρώτο μέρος του σεμιναρίου εστιάζει στην κατανόηση του αποικιοκρατικού Λόγου και των μηχανισμών άσκησης εξουσίας μέσα από βασικά θεωρητικά κείμενα (Fanon, Foucault, Said, Young, Spivak κ.α.) και με εκτενείς αναφορές σε κείμενα που αφορούν στον ευρύτερο ελληνικό χώρο. Στο δεύτερο μέρος του σεμιναρίου, οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να εστιάσουν σε λογοτεχνικά ή ταξιδιωτικά κείμενα. Σημαντικοί συγγραφείς που θα ενδέχεται να εξεταστούν στο σεμινάριο είναι οι εξής: Mark Twain, Virginia Woolf, Lawrence Durrell, Gerald Durrell, Patrick Leigh Fermor, Albert Camus, Edith Warton, Peter Paris, Δημήτριος Βικέλας, Ροδής Ρούφος, Γιάννης Ρίτσος, Μιλτιάδης Χατζόπουλος, Κώστας Μόντης, Γιώργος Σεφέρης, κ.α.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Γλώσσα και Γλωσσολογία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Language and Linguistics
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	ΓΕΠ 077
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	13757
<u>Διδάσκουσα:</u>	Κατσογιάννου Μαριάννα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα έχει στόχο να βοηθήσει τους φοιτητές να αποκτήσουν σφαιρική αντίληψη της γλώσσας και της επιστήμης που ασχολείται με τη γλώσσα, να απαλλαγούν από διαδεδομένες γλωσσικές προκαταλήψεις και να αναπτύξουν κριτική σκέψη απέναντι σε μία σειρά από ζητήματα που σχετίζονται με το γλωσσικό φαινόμενο στις σύγχρονες κοινωνίες. Σε πρώτο στάδιο, αναλύεται ο θεμελιώδης προβληματισμός στον οποίο βασίζεται η ανάπτυξη της γλωσσολογίας. Ξεκινώντας από ορισμένα θεωρητικά ερωτήματα, από ορισμένες θέσεις και απόψεις, οδηγούμαστε σε μία επιστημονική προσέγγιση της «γλώσσας» και σχηματίζουμε μία πρώτη εικόνα για το τι είναι και πώς γίνεται η εργασία του γλωσσολόγου – τι είναι η γλωσσολογική ανάλυση, με ποιες μεθόδους υλοποιείται και ποια είναι η χρησιμότητά της. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται ορισμένοι κλάδοι της γλωσσολογίας των οποίων το κοινό χαρακτηριστικό είναι η διεπιστημονικότητα, η αλληλεπίδραση με άλλες επιστήμες που στοχεύει σε σφαιρικότερη αντίληψη του αντικειμένου: η ψυχολογολογία, η κοινωνιογλωσσολογία, η φιλοσοφία της γλώσσας, τεχνολογία της γλώσσας.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Γλώσσα Ι
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Greek Language I
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	ΓΕΠ 093.1
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	10891
<u>Διδάσκουσα:</u>	Καρυολαίμου Μαριλένα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή, στόχοι του μαθήματος. Χρονοδιάγραμμα και περιεχόμενα.
- Γλώσσα και γλωσσολογία. Σύντομη επισκόπηση της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας. Ανάπτυξη της γλωσσολογίας. Η γλωσσολογία ως επιστημονικός κλάδος. Η σύγχρονη γλωσσολογία. Το αντικείμενο της γλωσσολογίας. Λόγος, γλώσσα, ομιλία.
- Η γλώσσα ως κώδικας επικοινωνίας. Το γενικό μοντέλο επικοινωνίας. Λειτουργίες της γλώσσας. Το γλωσσικό σημείο. Το σημειωτικό τρίγωνο.
- Αρχές της γλωσσολογίας και καθολικότητα των αρχών. α. Η προτεραιότητα του προφορικού λόγου β. Η περιγραφική προσέγγιση γ. Η διάκριση συγχρονίας και διαχρονίας δ. Η ισοτιμία των γλωσσών.
- Χαρακτηριστικά της γλώσσας. α. Συμβατικότητα β. Μεταβλητότητα γ. Διπλή άρθρωση (δυϊκότητα) δ. Οικονομία και παραγωγικότητα.
- Γλωσσικά καθολικά. Η γλώσσα ως σύστημα σχέσεων. Συνταγματικές και παραδειγματικές σχέσεις.
- Προφορά, γραφή, ορθογραφία.
- Παραγωγή των φθόγγων. Τα όργανα της φώνησης. Αρθρωτική ικανότητα και φωνητική. Σύμφωνα, φωνήεντα, ημίφωνα, δίφθογοι. Τόπος και τρόπος άρθρωσης.
- Φωνητική και φωνολογία. Πολλαπλότητα του φθόγγου και ατομικότητα (διακριτότητα) του φωνήματος. Ελάχιστα ζεύγη αντίθεσης. Φυσική οντότητα και λειτουργικότητα.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

- Φωνολογική ανάλυση. Φωνήματα και αλλόφωνα. Διακριτικά χαρακτηριστικά φωνημάτων.
- Φωνολογικά φαινόμενα: ουδετεροποίηση, αφομοίωση, ανομοίωση.
- Υπερτμηματικά ή υπερτεμαχιακά στοιχεία.
- Μορφολογία. Μορφή και μόρφημα. Λέξη και μόρφημα. Ελεύθερα και δεσμευμένα μορφήματα.
- Μορφολογία. Λεξικά και γραμματικά μορφήματα. Γραμματικοποίηση και λεξικοποίηση.
- Μηχανισμοί εμπλουτισμού του λεξιλογίου. Σύνθεση, παραγωγή, δανεισμός.
- Νεολογική δημιουργία. Νέες λέξεις στην ελληνική γλώσσα.
- Νεολογική δημιουργία. Νέες λέξεις στην ελληνική γλώσσα.
- Σύνταξη. Αντικείμενο της σύνταξης. Σύνταξη και σημασιολογία. Συντακτικές αλλαγές.
- Γραμματικές κατηγορίες, συντακτικές λειτουργίες.
- Συντακτική ανάλυση προτάσεων.
- Φραστικά συστατικά και κανόνες φραστικής δομής.
- Πραγματολογία. Συνιστώσες της επικοινωνίας, χρήση της γλώσσας και γλωσσική ποικιλότητα.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Γλώσσα Ι
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Greek Language I
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	ΓΕΠ 093.2
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	12407
<u>Διδάσκουσα:</u>	Καρυολαίμου Μαριλένα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Εισαγωγή, στόχοι του μαθήματος. Χρονοδιάγραμμα και περιεχόμενα.
- Γλώσσα και γλωσσολογία. Σύντομη επισκόπηση της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας. Ανάπτυξη της γλωσσολογίας. Η γλωσσολογία ως επιστημονικός κλάδος. Η σύγχρονη γλωσσολογία. Το αντικείμενο της γλωσσολογίας. Λόγος, γλώσσα, ομιλία.
- Η γλώσσα ως κώδικας επικοινωνίας. Το γενικό μοντέλο επικοινωνίας. Λειτουργίες της γλώσσας. Το γλωσσικό σημείο. Το σημειωτικό τρίγωνο.
- Αρχές της γλωσσολογίας και καθολικότητα των αρχών. α. Η προτεραιότητα του προφορικού λόγου β. Η περιγραφική προσέγγιση γ. Η διάκριση συγχρονίας και διαχρονίας δ. Η ισοτιμία των γλωσσών.
- Χαρακτηριστικά της γλώσσας. α. Συμβατικότητα β. Μεταβλητότητα γ. Διπλή άρθρωση (δυϊκότητα) δ. Οικονομία και παραγωγικότητα.
- Γλωσσικά καθολικά. Η γλώσσα ως σύστημα σχέσεων. Συνταγματικές και παραδειγματικές σχέσεις.
- Προφορά, γραφή, ορθογραφία.
- Παραγωγή των φθόγγων. Τα όργανα της φώνησης. Αρθρωτική ικανότητα και φωνητική. Σύμφωνα, φωνήεντα, ημίφωνα, δίφθογοι. Τόπος και τρόπος άρθρωσης.
- Φωνητική και φωνολογία. Πολλαπλότητα του φθόγγου και ατομικότητα (διακρίσιμότητα) του φωνήματος. Ελάχιστα ζεύγη αντίθεσης. Φυσική οντότητα και λειτουργικότητα.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

- Φωνολογική ανάλυση. Φωνήματα και αλλόφωνα. Διακριτικά χαρακτηριστικά φωνημάτων.
- Φωνολογικά φαινόμενα: ουδετεροποίηση, αφομοίωση, ανομοίωση.
- Υπερτιμηματικά ή υπερτεμαχιακά στοιχεία.
- Μορφολογία. Μορφή και μόρφημα. Λέξη και μόρφημα. Ελεύθερα και δεσμευμένα μορφήματα.
- Μορφολογία. Λεξικά και γραμματικά μορφήματα. Γραμματικοποίηση και λεξικοποίηση.
- Μηχανισμοί εμπλουτισμού του λεξιλογίου. Σύνθεση, παραγωγή, δανεισμός.
- Νεολογική δημιουργία. Νέες λέξεις στην ελληνική γλώσσα.
- Νεολογική δημιουργία. Νέες λέξεις στην ελληνική γλώσσα.
- Σύνταξη. Αντικείμενο της σύνταξης. Σύνταξη και σημασιολογία. Συντακτικές αλλαγές.
- Γραμματικές κατηγορίες, συντακτικές λειτουργίες.
- Συντακτική ανάλυση προτάσεων.
- Φραστικά συστατικά και κανόνες φραστικής δομής.
- Πραγματολογία. Συνιστώσες της επικοινωνίας, χρήση της γλώσσας και γλωσσική ποικιλότητα.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία
<u>Αγγλικός Τίτλος:</u>	Introduction to Theoretical Linguistics
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	ΓΕΠ 150.1
Π.Μ.:	5
Μ.Α.Μ.:	10892
<u>Διδάσκουσα:</u>	Κατσογιάννου Μαριάννα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Γλωσσολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο στόχος του μαθήματος είναι διττός. Αφενός γίνεται προσπάθεια εξοικείωσης με τις βασικές θεωρητικές έννοιες και τις μεθοδολογικές αρχές της νεότερης γλωσσολογίας. Στο πλαίσιο αυτό αναλύονται οι διακρίσεις συγχρονίας-διαχρονίας, περιγραφής-ρύθμισης, λόγου-γλώσσας-ομιλίας κλπ., εξηγείται η έννοια του γλωσσικού συστήματος και επιχειρείται ο προσδιορισμός εννοιών όπως επικοινωνία, γλωσσική ικανότητα, γλωσσικά καθολικά κ.ά. Αφετέρου διδάσκεται η σύγχρονη θεώρηση των γλωσσικών φαινομένων, που παρέχει τη δυνατότητα να αποκτήσουμε βασικές γνώσεις σε σχέση με την έννοια της γλώσσας, με την ανάλυσή της και με την περιγραφή των διαφόρων γλωσσών. Η διδασκαλία αυτή συνδέεται με την παρουσίαση των επιπέδων ανάλυσης της γλώσσας: φωνολογία, μορφολογία, σύνταξη και σημασιολογία. Σε σχέση με καθένα από τα αντικείμενα αυτά δίνεται έμφαση στα παραδείγματα από την νέα ελληνική γλώσσα.

Το σύνολο των γνώσεων που παρέχει το μάθημα στοχεύει στη συγκρότηση μιας θεωρητικής υποδομής στην οποία μπορεί να βασιστεί η μελέτη και η διδασκαλία της γραμματικής της ελληνικής γλώσσας. Ως αποτέλεσμα, αναμένεται η ανάπτυξη κριτικής σκέψης απέναντι σε συγκεκριμένα ζητήματα γλωσσικής ανάλυσης, ενώ παράλληλα εξυπηρετούνται πιο άμεσοι και πρακτικοί στόχοι – για παράδειγμα διευκολύνεται η εφαρμοσμένη δραστηριότητα της γλωσσικής διδασκαλίας.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Εισαγωγή στη Θεωρητική Γλωσσολογία
<u>Αγγλικός τίτλος:</u>	Introduction to Theoretical Linguistics
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	ΓΕΠ 150.2
<u>Π.Μ.:</u>	5
<u>Μ.Α.Μ.:</u>	12023
<u>Διδάσκουσα:</u>	Αγγουράκη Γεωργία, Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αρχίζει εξετάζοντας διαδεδομένες αντιλήψεις, που αποδεικνύονται μύθοι, για την (ελληνική) γλώσσα. Οι αντιλήψεις αυτές αφορούν, μεταξύ άλλων, στη γλωσσική αλλαγή, στη σχέση αρχαίας και νέας ελληνικής γλώσσας, στα γλωσσικά λάθη. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται αξιώματα της σύγχρονης γλωσσολογίας, όπως η ισότητα των γλωσσών, η προτεραιότητα του προφορικού λόγου και η γλωσσική σύμβαση. Στη συνέχεια εισάγονται βασικές διακρίσεις της νεότερης γλωσσολογίας, όπως η διάκριση συγχρονίας-διαχρονίας, περιγραφής-ρύθμισης, γλώσσας-ομιλίας. Εξετάζεται αν υπάρχουν καθολικά γλωσσικά χαρακτηριστικά και τι αποτελεί γνώση της γλώσσας. Δίνεται έμφαση στη μελέτη της γλώσσας ως συστήματος. Εστιάζοντας στην περιγραφή και ερμηνεία του γλωσσικού υλικού, παρουσιάζονται οι τέσσερις κλάδοι της Θεωρητικής Γλωσσολογίας, οι οποίοι αντιστοιχούν στα τέσσερα επίπεδα ανάλυσης της γλώσσας: Φωνολογία, Μορφολογία, Σύνταξη και Σημασιολογία. Οι φοιτητές εξασκούνται στην επίλυση απλών προβλημάτων/ασκήσεων σε κάθε ένα από τα τέσσερα επίπεδα.

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο

<u>Τίτλος μαθήματος:</u>	Συγκριτική Σύνταξη
<u>Αγγλικός τίτλος:</u>	Comparative Syntax
<u>Κωδικός μαθήματος:</u>	ΓΕΠ 245
<u>Π.Μ.:</u>	5
<u>Μ.Α.Μ.:</u>	13848
<u>Διδάσκουσα:</u>	Αγγουράκη Γεωργία, Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσολογίας

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Ο στόχος του μαθήματος είναι διττός. Πρώτον, να δείξουμε ότι και στο συντακτικό επίπεδο η γλώσσα είναι σύστημα. Οι προτάσεις αποτελούνται από οντότητες, απλές ή σύνθετες, οι οποίες μπορούν να συνδυαστούν με διαφορετικούς τρόπους για να παραγάγουν διαφορετικές σημασίες/είδη προτάσεων. Δεύτερον, να εξετάσουμε τις συντακτικές ομοιότητες (δηλαδή τα λεγόμενα καθολικά χαρακτηριστικά των γλωσσών) και τις συντακτικές διαφορές ανάμεσα στις διάφορες γλώσσες/διαλέκτους. Οι ομοιότητες έχουν να κάνουν με τα κοινά δομικά υλικά των γλωσσών και τους κοινούς τρόπους συνδυασμού των δομικών υλικών για την παραγωγή προτάσεων. Τα φαινόμενα που εξετάζονται περιλαμβάνουν το σύστημα των χρόνων και τα είδη των προτάσεων. Οι διαφορές ανάμεσα στις γλώσσες/διαλέκτους δεν έχουν να κάνουν με τις παραγόμενες σημασίες, αφού όλες οι γλώσσες/διάλεκτοι εκφράζουν τις ίδιες σημασίες, και δεν υπάρχουν υποδεέστερες γλώσσες/διάλεκτοι που να εκφράζουν λιγότερες σημασίες. Οι διαφορές τους είναι επιφανειακές και έχουν να κάνουν με το πώς σηματοδοτούν τους τρόπους συνδυασμού των απλών ή σύνθετων οντοτήτων για το σχηματισμό προτάσεων. Το μάθημα περιγράφει τις διαφορές ανάμεσα στην Κοινή Νέα Ελληνική και την Κυπριακή διάλεκτο, ανάμεσα στα Ελληνικά και τα Τουρκικά, ανάμεσα στην Κοινή Τουρκική και την Κυπριακή Τουρκική, ανάμεσα στα Ελληνικά και τα Αγγλικά. Μπορούμε να περιγράψουμε και διαφορές/ομοιότητες ανάμεσα στις παραπάνω γλώσσες/διαλέκτους και άλλες γλώσσες/διαλέκτους (π.χ. σλάβικες ή λατινογενείς γλώσσες), ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των φοιτητών. Οι φοιτητές ασκούνται στην ικανότητα να περιγράψουν με επάρκεια διαφορετικές δομές.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Βυζαντινών και
Νεοελληνικών Σπουδών

Ακαδημαϊκό έτος 2017-18/ Χειμερινό Εξάμηνο